

การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชน
เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Development Participation of People in Crime Prevention in Ayutthaya
Municipality Communities, Phranakhon Si Ayutthaya District,
Phranakhon Si Ayutthaya Province

ปกาศิต เจิมรอด / Pakasit Jermrod

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Assistant Professor Responsible to Bachelor of Law Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

รับบทความ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ แก้ไขบทความ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓ ตอบบัป ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ ๒) ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยาและเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา และการสนทนากลุ่มจากตัวแทนผู้นำชุมชนในพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า ๑. ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ๒. แนวทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน แบ่งได้ ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ภาคประชาชน ควรเรียนรู้ในการป้องกันตัวเองจากเหตุอาชญากรรม และควรให้ความร่วมมือในการประชุมวางแผนการอบรมและการติดตามประเมินผลการป้องกันอาชญากรรมให้มากยิ่งขึ้น ๒) ผู้นำชุมชน ควรเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชนและนำผลการดำเนินงานไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และควรทำหน้าที่ประสานงานให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมร่วมกับประชาชน ๓) ส่วนราชการ ควรปรับปรุงแบบการเข้าถึงประชาชนโดยการให้บริการเชิงรุก การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมใน

ทุกกิจกรรม และจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ปลุกฝังการเป็นจิตอาสา ตลอดจนการป้องกันตัวเองจากภัยรอบตัว

คำสำคัญ : การพัฒนาการมีส่วนร่วม, การป้องกันอาชญากรรม, ชุมชน

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of participation in crime prevention of people in the community of Phranakhon Si Ayutthaya Municipality, Phranakhon Si Ayutthaya District and 2) to study guidelines for participation in crime prevention of people in the community of Phranakhon Si Ayutthaya Municipality, Phranakhon Si Ayutthaya District, Phranakhon Si Ayutthaya province. Researcher use mix method including quantitative research by using a questionnaire from a sample of people living in the Phranakhon Si Ayutthaya Municipality community area and qualitative research with in-depth interviews from senior management of Phranakhon Si Ayutthaya Police Station and Phranakhon Si Ayutthaya Municipality and group discussions from representatives of community leaders in the Phranakhon Si Ayutthaya Municipality community area. The results of the research are as follows: 1. the level of participation in crime prevention of the people in the Phranakhon Si Ayutthaya Municipality community is high level both in the overall picture and each aspect. 2. The guideline for participation in crime prevention of the people can be divided into 3 parts as follows: 1) The public sector should learn more to protect oneself from crime and should cooperate more in the planning meeting, training, follow-up and evaluation of crime prevention. 2) Community leaders should be communicate to the people and bring the results to publicize thoroughly, and should coordinate with government agencies involved in arranging criminal defense activities with the public. 3) Government agencies should adjust the pattern of access to the public by proactively providing services. Creating incentives for people to participate in every activity and organize training activities that focus on promoting morality and ethics. Empower volunteering as well as protecting oneself from the dangers around.

Keywords: Development Participation, Crime Prevention, Communities

๑. บทนำ

ปัญหาอาชญากรรมเป็นหนึ่งในปัญหาของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลทุกสมัยจึงได้มีนโยบายควบคุม ป้องกัน และปราบปรามการก่ออาชญากรรมมาโดยตลอด ดังเช่นในปัจจุบัน นโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ นโยบายด้านที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการ

ของรัฐ ที่มุ่งจัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล, ๒๕๕๙, www.soc.go.th) โดยใช้ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว รวมถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน ได้ให้ความสำคัญต่อการฟื้นฟูพื้นฐานด้านความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติของผู้มีความเห็นต่างทางความคิดและอุดมการณ์บนพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการเตรียมการรับมือกับภัยคุกคามข้ามชาติ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายความปลอดภัยของประชาชนเพื่อมุ่งดูแลให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและสาธารณภัยในชุมชน และท้องถิ่นของตนเองโดยมุ่งเน้นมาตรการทั้งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภท รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการช่วยตรวจตราดูแลป้องกันไม่ให้เกิดเหตุ

จากสภาพทั่วไปของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งปัจจุบันมีความเจริญเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจและความเป็นสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยที่เอื้ออำนวยหลาย ๆ ด้าน เช่น เป็นเมืองหลวงเก่าของประเทศ ที่ตั้งใกล้กรุงเทพมหานครเมืองหลวงของประเทศในปัจจุบัน เป็นอำเภอที่ตั้งของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก อยู่ใกล้แหล่งโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของเขตเมือง การย้ายถิ่นของประชากร การเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในพื้นที่ การเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่อำเภอพระนครศรีอยุธยา จากสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรม โดยเมื่อพิจารณาจากจากสถิติรายงานคดีอาญาที่เกิดขึ้น ๕ กลุ่มของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่เปรียบเทียบกับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ (สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๙) พบว่า

๑. คดีกลุ่มที่ ๑ เป็นคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ ซึ่งประกอบด้วยคดีฆ่าผู้อื่น ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักพาเรียกค่าไถ่ และวางเพลิง เกิดขึ้น ๘ คดี

๒. คดีกลุ่มที่ ๒ เป็นคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศ ซึ่งประกอบด้วยคดีฆ่าคนตายโดยเจตนา ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ฆ่าคนตายโดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย และข่มขืนกระทำชำเรา เกิดขึ้น ๔๔ คดี

๓. คดีกลุ่มที่ ๓ เป็นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วยคดีลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ รับของโจร และทำให้เสียทรัพย์ เกิดขึ้น ๑๐๖ คดี

๔. คดีกลุ่มที่ ๔ เป็นคดีที่น่าสนใจ ซึ่งประกอบด้วยคดีโจรกรรมรถจักรยานยนต์ โจรกรรมรถยนต์ โจรกรรมโค-กระบือ โจรกรรมเครื่องมือเกษตร ปล้น-ชิงรถยนต์โดยสาร ปล้น-ชิงรถยนต์แท็กซี่ ข่มขืนและฆ่า ลักพาเรียกค่าไถ่ ฉ้อโกงทรัพย์ และยกยอกทรัพย์ เกิดขึ้น ๕๙ คดี

๕. คดีกลุ่มที่ ๕ เป็นคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ซึ่งประกอบด้วยคดีอาวุธ เครื่องกระสุน ปืน วัตถุระเบิด คดีการพนัน คดียาเสพติด คดีปรามการค้าประเวณี คดีสถานบริการ คดีโรงแรม และคดีมีและเผยแพร่วัตถุลามก เกิดขึ้น ๓๓๘ คดี

จากข้อมูลสถิติดังกล่าว พบว่าการเกิดคดีอาชญากรรมส่วนใหญ่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าพื้นที่บริเวณอื่น ทั้งที่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวได้จัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาอาชญากรรมก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่

ดังนั้น การศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นงานวิจัยที่ควรค่าแก่การศึกษาในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนกับตำรวจและฝ่ายปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม เป็นการตัดช่องโอกาสของคนร้ายที่จะกระทำความผิดและลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ซึ่งในที่สุดแล้วจะเกิดผลดีในด้านการป้องกันสังคมให้ได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากยิ่งขึ้น อันสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติต่อไป โดยการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในเขตดังกล่าวต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๒ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓. ขอบเขตของการวิจัย

๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ

- ๑) การมีส่วนร่วมในการวางแผน
- ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- ๓) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

๓.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น

๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มประชาชนที่มีภูมิลำเนาและพักอาศัยอยู่ในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๕๑,๘๑๕ คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๐ คน โดยเปิด

ตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐, หน้า ๓๐๓) ด้วยวิธีการสุ่มแบบกำหนดสัดส่วน

๒) กลุ่มผู้บริหารระดับสูงของสถานีดารวจภูธรพระนครศรีอยุธยาจำนวนทั้งสิ้น ๓ คน ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาจำนวนทั้งสิ้น ๓ คน

๓) ตัวแทนผู้นำชุมชนในพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐ คน

๔. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

๔.๑ ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔.๒ ได้แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

๕.๑ การศึกษาวิจัย แบ่งระยะการศึกษาวิจัยออกเป็น ๔ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางราชการ เอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา และวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

๒) ศึกษาข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๒.๑) สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย แบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับตามแบบของลิเคิร์ท

คะแนน ๕ หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนน ๔ หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

คะแนน ๓ หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนน ๒ หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนน ๑ หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

๒.๒) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

๒.๓) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แปลความหมายของข้อมูล และสรุปผล

๒.๔) ทำให้ทราบข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

๓) นำข้อมูลจากข้อ ๑ และ ๒ มาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

ระยะที่ ๒ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชน เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ ๑ ข้อ ๓ มากำหนดกรอบแนวคิด และดำเนินการดังนี้

๑.๑) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ตามขั้นตอนดังนี้

(๑) สร้างแบบสัมภาษณ์ (Interview) โดยกำหนดประเด็นสัมภาษณ์จากกรอบแนวคิดที่ได้จากข้อมูล ในระยะที่ ๑ ข้อ ๓

(๒) ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยาและเทศบาล นครพระนครศรีอยุธยา

(๓) รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการสัมภาษณ์

๑.๒) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยดำเนินการดังนี้

(๑) เชิญผู้นำชุมชนเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทาง ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

(๒) ดำเนินการประชุม โดยแบ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็นกลุ่มย่อย จำนวน ๔ กลุ่ม และผู้วิจัยได้นำเสนอ ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ ๑ ข้อ ๓ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบ แล้วให้ผู้เข้าร่วมประชุมในแต่ละกลุ่มย่อยระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกัน อาชญากรรมของประชาชน แล้วนำผลการประชุมกลุ่มย่อยมานำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มใหญ่เพื่อให้ได้มีความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะร่วมกัน และสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

๒) นำผลการสัมภาษณ์และผลการสนทนากลุ่มที่ได้จากระยะที่ ๒ ข้อ ๑.๑) และ ๑.๒) มาสังเคราะห์เพื่อ เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน

๓) จัดเวทีการประชุมเพื่อนำเสนอผลที่ได้จากการสังเคราะห์ให้แก่ประชาชนในชุมชนเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมแก่ประชาชนในชุมชน

ระยะที่ ๓ การประเมินผลการวิจัย

๑) นำผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ ๒ ข้อ ๒) ให้นักวิชาการทางด้านกฎหมายอาญา หรือผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการป้องกันอาชญากรรม เพื่อพิจารณาประเมินผลของข้อมูลดังกล่าว

๒) นำความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ (ถ้ามี) มาปรับปรุง

ระยะที่ ๔ การรายงานผลการวิจัยและการเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัย

๑) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อจัดทำบทสรุปและข้อเสนอแนะ

๒) จัดทำรูปเล่มงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

๓) เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๑) กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาและพักอาศัยอยู่ในชุมชนของเทศบาล นครพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๕๑,๘๑๕ คน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มมาจากประชากร และดำเนินการกำหนดขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่าง โดยเปิดตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ๓๘๒ คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐, หน้า ๓๐๓) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๐ คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบกำหนดสัดส่วน

๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในพื้นที่ ได้แก่

(๑) ผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

- ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑ คน
- รองผู้กำกับการ (งานป้องกันปราบปราม) จำนวน ๑ คน
- สารวัตรงานสืบสวนสอบสวน จำนวน ๑ คน

(๒) ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

- รองนายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยาจำนวน ๒ คน
- ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม จำนวน ๑ คน

๓) กลุ่มตัวอย่างที่จัดการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๐๐ คน

๕.๓ เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๑) แบบสอบถาม (Questionnaire) สำหรับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่มีภูมิลำเนาและพักอาศัยอยู่ในชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

๒) แบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

๖. สรุปผลการวิจัย

๖.๑ การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำนวน ๒๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑๐ เพศชาย จำนวน ๑๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙๐ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และส่วนใหญ่มีเขตที่อยู่อาศัยที่ตำบลประตูชัย

๒) ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = ๔.๓๖$, S.D. = ๐.๓๒๒) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

๒.๑) การมีส่วนร่วมในการวางแผน

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยามีส่วนร่วมในการวางแผน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.343) โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ท่านเข้าร่วมการประชุมเพื่อวางแผนในการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.655) เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ท่านร่วมตัดสินใจในการประชุมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, S.D. = 0.638) และ ท่านนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมในชุมชนที่เกิดขึ้นต่อที่ประชุม และท่านมักจะมีส่วนร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมในชุมชนเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.644) ตามลำดับ

๒.๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.346) โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ท่านได้ช่วยเหลืออาหารหรือน้ำดื่ม เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยาม หรือรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.677) เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ท่านได้แนะนำให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านรู้จักป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.634) และท่านช่วยเป็นหูเป็นตา สอดส่องดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.641) ตามลำดับ

๒.๓) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยามีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.454) โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง การปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.644) เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ท่านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.630) และ ท่านเสนอความคิดเห็นหรือข้อเสนอในการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงานในกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมของชุมชน ซึ่งจัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.734) ตามลำดับ

๖.๒ การศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

๑) จากการวิจัยเอกสาร สามารถสรุปแนวทางการป้องกันอาชญากรรมได้ดังนี้

องค์กรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมนั้น พนมกร สุวรรณเรือง (๒๕๔๑, หน้า ๓๐ – ๓๗) เห็นว่า ควรกระทำได้จาก ๓ องค์กร คือ

๑. การป้องกันอาชญากรรมโดยชุมชน วิธีนี้เป็นความร่วมมือระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐในการร่วมกันป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนประชาชนร่วมกันช่วยเหลือแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดี เช่น หากประสบพบเหตุมีการก่ออาชญากรรม ก็ให้รีบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือมีการแจ้งข่าวที่เป็นประโยชน์แก่การป้องกันอาชญากรรมแก่ตำรวจ เป็นต้น การรวมตัวกันป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนทำให้โอกาสในการที่ผู้กระทำความผิดจะประกอบอาชญากรรมโดยไม่มีผู้รู้เห็นหรือไม่มีผู้ขัดขวางลดน้อยลง ดังนั้น การรวมตัวกันของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

๒. องค์การความร่วมมือระหว่างตำรวจกับชุมชน การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจโดยลำพังย่อมประสบผลสำเร็จน้อยมากในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพราะหากพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมแล้ว อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาพื้นฐานของทุกคนในสังคมที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ตำรวจอาจเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเท่านั้น ซึ่งย่อมมีความหมายชัดเจนอยู่ว่ามิใช่หน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม แต่เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมที่จะต้องร่วมมือช่วยเหลือกันในการขจัดปัญหาอาชญากรรม (ชิตชัย วรณสฤติย์, ๒๕๓๙, หน้า ๒๒๓)

๓. องค์การประชาชนตามกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ด้วยวิธีการ ดังนี้

๓.๑ การเป็นพยาน พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหายหรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดี ให้มาตามเวลาและสถานที่ในหมายแล้วให้ถามปากคำบุคคลนั้นไว้ ซึ่งการเป็นพยานนั้นจะเป็นพยานในชั้นสอบสวนหรือชั้นดำเนินคดีก็ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๒)

๓.๒ การแจ้งเหตุความผิดต่อเจ้าหน้าที่ การดำเนินคดีจะเริ่มจากตัวผู้เสียหายเองหรือบุคคลอื่นก็ได้ ในกรณีของประชาชนนั้น โดยทั่วไปแล้วหากพบเห็นการกระทำความผิดทางอาญาซึ่งเป็นภัยต่อส่วนรวม ประชาชนก็มีสิทธิที่จะแจ้งให้เจ้าพนักงานดำเนินการได้ เรียกว่า คำกล่าวโทษ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๘))

๓.๓ การจับกุมผู้กระทำความผิด โดยทั่วไปเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีข้อยกเว้นที่กฎหมายให้อำนาจประชาชนจับกุมผู้กระทำความผิดได้ดังนี้ ราษฎรที่พบการกระทำความผิดซึ่งหน้าและความผิดนั้นอยู่ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๙) และกรณีที่เป็นการช่วยเหลือเจ้าพนักงาน กล่าวคือ เจ้าพนักงานที่จัดการตามหมายจับ จะขอให้ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงช่วยเหลือในการจับนั้นก็ได้ แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยน่าจะเกิดอันตรายแก่เขานั้นมิได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๒)

๓.๔ การช่วยเหลือเจ้าพนักงาน การช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนั้น มีทั้งในกรณีที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งในกรณีนี้หากไม่เข้าช่วยเหลือก็อาจมีความผิดได้ แต่ในบางกรณีไม่ได้มีกฎหมายกำหนดไว้หากประชาชนประสงค์เข้าช่วยเหลือเจ้าพนักงานเพื่อ ทำการจับกุมผู้กระทำความผิด ก็จำเป็นจะต้องใช้อำนาจนี้ด้วยความระมัดระวังด้วย เพราะหากใช้อำนาจโดยมิชอบก็อาจจะมีผลทางกฎหมายได้

๓.๕ การป้องกันตัวเอง ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติในเรื่องการกระทำความผิดด้วยความจำเป็น และการกระทำอันอยู่ในลักษณะป้องกันไว้ว่า เพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ หรือเพราะเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้ เมื่ออันตรายนั้น ตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะความผิดของตน ถ้าการกระทำนั้นไม่เป็นการเกินสมควรแก่เหตุแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๗)

๒) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

ตัวแทนผู้นำชุมชน จำนวน ๑๐๐ คน เป็นเพศชาย จำนวน ๓๘ คน เป็นเพศหญิง จำนวน ๖๒ คน โดยมีอายุระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี จำนวน ๑๗ คน มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๓๐ คน มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๓๕ คน มีอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๑๕ คน มีอายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๓ คน มีตำแหน่งเป็นกรรมการชุมชน จำนวน ๗๖ คน และมีตำแหน่งเป็นประธานชุมชน จำนวน ๒๔ คน

ผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓ คน มีตำแหน่ง ผู้กำกับการ รองผู้กำกับการป้องกันปราบปราม และสารวัตรสืบสวนสอบสวน ผู้บริหารทั้ง ๓ คน มียศ พ.ต.ท. – พ.ต.อ. เป็นเพศชาย ทั้งหมด มีอายุระหว่าง ๔๗-๕๘ ปี และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๒ คน ระดับปริญญาโท ๑ คน

ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๓ คน มีตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรี เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒ คน และผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม เป็นเพศชายทั้งหมด มีอายุระหว่าง ๕๐-๕๒ ปี และมีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน ๓ คน

๓) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา (งานป้องกันปราบปราม) สารวัตรงานสืบสวนสอบสวน รองนายกเทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยา ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม และตัวแทนผู้นำชุมชน ซึ่งสามารถแยกได้ดังนี้

๓.๑) ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน

(๑) ผู้นำชุมชนควรเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความตื่นตัวในการวางแผนป้องกันอาชญากรรม

(๒) การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วม เช่น การจ่ายค่าตอบแทนในการเดินทาง การจัดกิจกรรมร่วมกับนักแสดงหรือดารา เป็นต้น

(๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเข้าถึงชุมชน โดยการจัดการประชุมในหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อความสะดวกแก่ประชาชนในการเดินทาง ตลอดจนประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง เช่น เสียงตามสาย เป็นต้น

(๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดอบรมให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของอาชญากรรม การปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม หรืออาชญากรรมเป็นเรื่องใกล้ตัว ตลอดจนการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างจิตสำนึกอันเป็นพื้นฐานทางจิตใจให้เกิดจิตสำนึกในการป้องกันอาชญากรรม

๓.๒) ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ

(๑) ประชาชนต้องตระหนักถึงความสำคัญและใส่ใจในการป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรม

(๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกอันเป็นพื้นฐานทางจิตใจให้เกิดจิตสำนึกในการป้องกันอาชญากรรม

(๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมปลูกฝังความมีจิตสำนึกของการเป็นจิตอาสาให้แก่ประชาชนในชุมชน เพื่อช่วยเหลือกันป้องกันอาชญากรรม

(๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดการประชุมเพื่อชี้แจงถึงความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของชุมชน ตลอดจนการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากภัยรอบตัว โดยวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถ

(๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดอบรมผู้นำชุมชน ให้ช่วยสอดส่อง ดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน หรือจัดตั้งสายตรวจในชุมชนเพื่อดูแลความสงบเรียบร้อย

(๖) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีสวัสดิการหรือค่าตอบแทนเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน ป้องกันอาชญากรรมให้แก่อาสาสมัคร

๓.๓) ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล

(๑) กำหนดผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชนควรนำผลการดำเนินงานไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของการเกิดอาชญากรรม อันจะช่วยส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการให้มากยิ่งขึ้น

(๒) การเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสหรือเกิดความสะดวกในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันอาชญากรรม

(๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดพิธีมอบโล่ หรือเกียรติบัตรให้แก่อาสาสมัคร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

(๔) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรลงพื้นที่ในชุมชนโดยนัดประชุมในวันหยุด และใช้แบบสอบถามในการประเมินผลหรือใช้วิธีการพูดคุยสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ

(๕) หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามและมอบรางวัลเป็นการตอบแทน

๗. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถนำสู่การอภิปรายได้ ดังนี้

๗.๑ จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยันต์ สอนเสียม (๒๕๔๙, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมกับตำรวจของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จบการศึกษาระดับสูงสุดระดับมัธยมศึกษา มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท และประกอบอาชีพเกษตรกรรม การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ๖ ด้าน ได้แก่ ด้านการตรวจสภาพพฤติกรรมของบุคคลในตำบลหรือหมู่บ้าน ด้านการศึกษาปัญหาอาชญากรรมในตำบลหรือหมู่บ้าน ด้านการค้นหาคำสาเหตุในการก่ออาชญากรรม ด้านการวางแผนป้องกันและปราบปรามในการก่ออาชญากรรม ด้านการปฏิบัติตามแผนป้องกันและปราบปรามในการก่ออาชญากรรมในตำบลหรือหมู่บ้าน ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

๗.๒ จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในเรื่อง ท่านได้ช่วยเหลืออาหารหรือน้ำดื่ม เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เข้าเวรยาม หรือรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ท่านได้แนะนำให้สมาชิกในครอบครัวและเพื่อนบ้านรู้จักป้องกันอาชญากรรม และท่านช่วยเป็นหูเป็นตา สอดส่องดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ สุภาพร (๒๕๔๓, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันอาชญากรรม: ศึกษาเฉพาะกรณีในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมเป็นอย่างดี โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจออกตรวจท้องที่ดูแลรักษาความ

สงบเรียบร้อยในชุมชน จัดกิจกรรมหรือโครงการในการป้องกันอาชญากรรม ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อร่วมวางแผนและเสนอแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนและติดตามสอดส่องพฤติกรรมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน และสอดคล้องกับ อรรถศาสตร์ พิลาคเน (๒๕๕๑, หน้า ๑๐๒ - ๑๐๔) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวม และแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันตนเองและทรัพย์สินให้พ้นภัยอาชญากรรม และด้านการเข้าร่วมช่วยเหลือ สนับสนุนต่อกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม

๗.๓ จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ พบว่า ประชาชนต้องตระหนักถึงความสำคัญและใส่ใจในการป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พชรพล วงศ์จิต (๒๕๔๔, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมมีส่วนทำให้อาชญากรรมลดลง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าประชาชนควรแจ้งเหตุให้กับตำรวจเมื่อพบเหตุร้าย ประชาชนต้องการความช่วยเหลือจากตำรวจเมื่อประสบเหตุร้าย ข่าวสารจากประชาชนช่วยให้ตำรวจมีข้อมูลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และเห็นว่าโครงการดังกล่าวทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามาร่วมกับปฏิบัติกับตำรวจ และสอดคล้องกับ เทิดเกียรติ วงศาโรจน์ (๒๕๔๖, หน้า ๙๕) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติกิจกรรม ประชาชนควรให้ความสนใจร่วมมือแจ้งข่าวสาร จัดเวรยามออกตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๗.๔ ผลการศึกษาความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา และผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

๑) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความเห็นเหมือนกันคือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้มากขึ้น โดยผู้นำชุมชนควรเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความตื่นตัวในการป้องกันอาชญากรรมให้มากขึ้น และวางแผนในชุมชนกันเองเพื่อป้องกันอาชญากรรมในชุมชน อีกทั้งการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างจิตสำนึกอันเป็นพื้นฐานทางจิตใจให้เกิดจิตสำนึกในการป้องกันอาชญากรรม ดังที่ผู้บริหารเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ดีที่สุดคือการสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชนเป็นประจำทุกเดือน”

๒) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความเห็นเหมือนกันคือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้มากขึ้น โดยในปัจจุบันนี้แม้ว่าจะมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อป้องกันอาชญากรรมในชุมชน แต่ก็ยังคงเป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประชาชนในชุมชนทั้งหมด เนื่องจากประชาชนกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาอาชญากรรม จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม

ในการป้องกันอาชญากรรมเท่าที่ควร ซึ่งต่างหากจากประชาชนอีกกลุ่มหนึ่ง โดยเป็นกลุ่มที่มีจิตอาสาสามารถร่วมทำกิจกรรมในการป้องกันอาชญากรรมด้วยใจ และแนวทางการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ ต้องเริ่มจากตัวประชาชน ดังที่ท่านผู้บริหารสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยาท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “ประชาชนต้องป้องกันตัวเอง ตามทฤษฎีการเกิดอาชญากรรมคือ เกิดจากตัวเหยื่อ เกิดจากผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย และโอกาส ประชาชนต้องป้องกันตัวเอง ไม่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร ไม่ทำตัวให้เสี่ยงในโอกาสที่จะเกิดอาชญากรรม นั่นก็เป็นการตัดโอกาสของการเกิดอาชญากรรม อันถือเป็นส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมได้อย่างง่ายและดีที่สุด”

๓) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความเห็นเหมือนกันคือ ประชาชนควรได้รับรู้ถึงผลการดำเนินงานในการป้องกันอาชญากรรมให้มากขึ้น โดยในกระบวนการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามและประเมินผลนี้มีการสื่อสารถึงประชาชนน้อยมากถึงมากที่สุด ซึ่งบุคคลที่รู้หรือทราบข้อมูลในการดำเนินงานการป้องกันอาชญากรรมหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันอาชญากรรมตามปกติแล้วได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน บุคคลเหล่านี้ควรนำผลการดำเนินงานไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงและให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงผลการดำเนินงาน และเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของการเกิดอาชญากรรม อันจะช่วยส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งกำนันผู้ใหญ่หรือผู้นำชุมชนควรเป็นตัวกลางในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานราชการผู้ทำหน้าที่ดำเนินการป้องกันอาชญากรรมกับประชาชนในชุมชน อันจะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหน่วยงานราชการให้มากยิ่งขึ้นต่อไป รวมทั้งการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลจากประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสหรือเกิดความสะดวกในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันอาชญากรรม อันถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมในชุมชนของประชาชนนั่นเอง

๘. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ค้นพบและการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

๘.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกลยุทธ์

๑) ประชาชนในเขตชุมชนของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

(๑) ควรเรียนรู้ในการป้องกันตัวเองเพื่อตัดโอกาสของการเกิดอาชญากรรม ให้ความสำคัญและใส่ใจในการป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรม

(๒) ควรให้ความร่วมมือในการประชุมวางแผน การอบรมในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม และการติดตามประเมินผลการป้องกันอาชญากรรมให้มากยิ่งขึ้น

๒) ผู้นำชุมชน ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

(๑) ควรเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับประชาชนให้เกิดความตื่นตัวในการวางแผนและการดำเนินการ ป้องกันอาชญากรรม ตลอดจนนำผลการดำเนินงานไปประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง

(๒) ควรทำหน้าที่ประสานการทำงานให้แก่ส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกันอาชญากรรมร่วมกับประชาชน

๓) ส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา และเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ดังนี้

(๑) ควรปรับปรุงแบบการเข้าถึงประชาชนโดยการให้บริการเชิงรุก เช่น การจัดโครงการ หรือกิจกรรม ในชุมชน เพื่อความสะดวกแก่ประชาชนในการเดินทาง การจัดกิจกรรมในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เป็นต้น ตลอดจนการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มีความหลากหลาย

(๒) ควรสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรม โดยมีนักเรียนนักศึกษาแสดงมาร่วมงาน การจัดพิธีมอบโล่หรือเกียรติบัตรเพื่อเชิดชูเกียรติ การจ่ายค่าตอบแทนการเดินทาง การตอบคำถามเพื่อชิงรางวัล หรือการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น

(๓) ควรจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ปลุกฝังความมีจิตสำนึกของการเป็นจิตอาสาให้แก่ประชาชนในชุมชน ตลอดจนการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากภัยรอบตัว โดยวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถ

๘.๒ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้บริหารระดับสูงของสถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยาและผู้บริหารระดับสูงของเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในปัจจุบันนี้แม้ว่าจะมีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อป้องกันอาชญากรรมในชุมชน แต่ก็ยังคงเป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับประชาชนในชุมชนทั้งหมด แนวทางการมีส่วนร่วมที่สำคัญ คือ ต้องเริ่มจากตัวประชาชนประชาชน อีกทั้งประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเพื่อหาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนสำหรับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางในการจัดรูปแบบการทำกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนต่อไป อีกทั้งเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการป้องกันอาชญากรรมให้รอบด้าน จึงเห็นควรทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ต่อไป

๙. บรรณานุกรม

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (๒๕๕๙). ข้อมูลจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา. ค้นเมื่อ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙, จาก <http://www.ayutthaya.go.th>

ชัยยงค์ สอนเสียม. (๒๕๔๙). การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมกับตำรวจของกำนัน

ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- ชิดชัย วรรณสถิตย์. (๒๕๓๙). **ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับชุมชนในการบริหารงานยุติธรรม**. วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เทอดเกียรติ วงศาโรจน์. (๒๕๔๖). **การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในชุมชนเทศบาลเมือง
ราชบุรี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการ
พัฒนา, สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- พงศ์ศักดิ์ สุภาพร. (๒๕๔๓). **การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการป้องกันอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีใน
กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม,
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พชรพล วงศ์จิต. (๒๕๔๔). **การมีส่วนร่วมของประชาชนตามโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมในเขตอำเภอ
สารภี จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนมกร สุวรรณเรือง. (๒๕๔๑). **การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมใน
เขตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม,
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (๒๕๔๐). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กรุงเทพฯ: สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา. (๒๕๕๙). **รายงานคดีอาญาเปรียบเทียบของสถานีตำรวจภูธร
พระนครศรีอยุธยา**. ม.ป.ท.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. (๒๕๕๗). **คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี**. ค้นเมื่อ ๑๙
กันยายน ๒๕๕๙, จาก https://www.soc.go.th/bb_main๓๑.htm
- อรรถศาสตร์ พิลาเคน. (๒๕๕๑). **การมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชนในพื้นที่อำเภอหนอง
หาน จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏอุดรธานี.